

ἀπὸ τὸ ἐπίλοιπο τῆς φύσης εἶνε ἓνα πραγματικὸ μυστήριον. Γιὰ νὰ καταλάβωμε κάτι ἀπὸ μᾶς, πρέπει νὰ ριχτοῦμε, ταπεινά, στὸ ζωϊκὸ περιβάλλον ἀπὸ ἐκεῖ ποῦ ἡ θρησκευτικὴ περηφάνεια μᾶς τράβηξε γιὰ νὰ νὰ μᾶς ὑψώσῃ στὴν ἀξιοπρέπεια καραγκιόζηδων τοῦ ἰδανικοῦ.

Μιά φιλοσοφία ὑπάρχει ἄξια γι' αὐτὸ τὸ ὄνομα: ἡ ἐπιστημονικὴ φιλοσοφία.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Β. Κ. Π.

REMY DE GOURMONT

Η ΠΕΠΟΙΚΙΛΜΕΝΗ

Εἶχα τάξιμον νὰ ὑπάγω στὴν Κεχριάν, νὰ ψάλλω τὸ «Πεποικιλμένη», εἰς τὰ ἐννήμερα, τὴν 23 Αὐγούστου. Ἀπὸ δέκα χρόνων δὲν εἶχα ἐπισκεφθῇ τὴν Παναγίαν τὴν Κεχριάν. Δέκα χρόνια εἶχα ν' ἀσπασθῶ τὴν σεβασμίαν παλαιὰν Εἰκόνα τῆς Κοιμήσεως, ὅπου εἶναι ζωγραφισμένη, ἐπάνω εἰς δύο ὑπερῶα ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ὁ ἱερὸς Κοσμάς, (αὐτὸς ὁ θεσπέσιος ποιητὴς τῆς Πεποικιλμένης) ὁ θεῖος Δαμασκηνός, τείνοντες δύο τόμους κάτω πρὸς τὴν σύνθεσιν τῆς Εἰκόνης, ἔφ' ὧν εἶναι γεγραμμένα δύο τροπάρια, τὸ «Γυναῖκά σε θνητὴν, ἀλλ' ὑπερφῶς καὶ Μητέρα Θεοῦ», καὶ τὸ «Ἀξίως ὡς ἔμψυχόν σε οὐρανὸν ὑπεδέξαντο...» Καὶ δὲν εἶχα ἀγναντέφει οὔτε μακρόθεν τὸν περικαλλῇ θόλον τοῦ σεμινοῦ ναῖσκου, ὅπου ἀστράπτει εἰς τὸν ἥλιον ὅλος πεποικιλμένος ἀπὸ τὰ ὠραῖα παλαιὰ πινάκια, τὰ ἐγκολλημένα εἰς τὸ κτίριον ὡς ὄστρακα μαργαριτοφόρα.

Καὶ παρημέλησα τὸ τάξιμόν μου, καὶ δὲν ἀπεφάσιζα νὰ ὑπάγω. Ἐνύκτωσε, κ' ἐκαθόμουν ἔξωθεν τοῦ μαγαζίου τοῦ ἀγαπητοῦ νεαροῦ φίλου μου, τοῦ Κωστῆ τοῦ Τσαμασφόρου, πολλὰ ρεμβάζων, καὶ οὐδὲν σκεπτόμενος. Ὁ Κωστάκης μοῦ ἔφερε ποτήριον ρακίου, νὰ μὲ κεράσῃ, καὶ μοῦ εἶπε.

— Δὲν πῆγες, μπάριμπ' Ἀλέξανδρε, στὴν Παναγιά τὴν Κεχριά; Ἐγὼ θὰ πάω.

— Τώρα ποῦ νύκτωσε; Τί λές!

— Ἐχει φεγγαράκι.

— Ἐπια, κ' ἐπανῆλθε στὸ μαγαζί του κρατῶν τὸν δίσκον. Μόλις αὐτὸς εἰσῆλθε, καὶ πάραυτα εἰσώρμησα μέχρι τοῦ κυλικείου, ὅπου ἀπέθετε τὸν δίσκον μὲ τὰ ποτά.

— Θὰ πᾶς σίγουρα, Κωσταντῆ;... Πῶς σοῦ ἤρθε;... ἔχεις συντροφιά;

— Ἐχω, ἂν δὲν με γελάσῃ.

— Ποιόν;

— Τὸν Ἀργύρη τὸν Τσαλαβούτη.

Ἔτρεξα ἔξω. Ἐπῆγα εἰς ἓν ὑποδηματοποιεῖον, δύο ἢ τρεῖς πόρτες παρέκει, διὰ τὰ εὔρω τὸν μικρὸν ἀνεπιόν μου τὸν Διαμάντην, ἐργαζόμενον ὡς κάλφαν εἰς τὴν τέχνην αὐτήν. Δυστυχῶς τὸ ὑποδηματοποιεῖον εἶχε κλείσῃ. Ἐπλησίαζεν ὀγδόη ὥρα· δύο ὥρες νύκτα.

Ἐπέστρεψα πρὸς τοῦ Τσαμασφόρου.

— Κωσταντῇ, δὲν ἤῤῥα τὸν ἀνηψιό μου. Ὁ μάστορὴς του ἔκλεισε ἀπὸ ἠωρὶς. Ἦθελα νὰ τοῦ πῶ νὰ πῇ χαμπάρι στὸ σπίτι. Δὲν συμφέρει νὰ πάω ὁ ἴδιος ἐκεῖ. Θὰ φωνάζουν ἢ ἀδερφές μου. «Ποῦ θὰ πᾶς τέτοιαν ὥρα;» καὶ τὰ λοιπά. Μιξέριες γυναικῶν... Ἀκοῦς νὰ σοῦ πῶ;

— Λέγε.

— Ἀναλαμβάνεις νὰ στείλῃς εἰδήσιν στὸ σπίτι μου, διὰ νὰ μὴ με γυρεύουν καὶ ἀνησυχοῦν ὀλη-νύχτα; Στείλє ἕναν, ὅποιον βρῇς, ἢ ἕνα παιδί... ἢ ἕνα πουλί.

— Καλά.

— Μὴν ξεχάσης.

— Ὅχι.

— Ἐγὼ θὰ πάω πεζός, καὶ μοναχός μου. Ἐσὺ ἔλα μὲ τ' ἄλογό σου, καὶ μὲ τὴν παρέα σου.

Θὰ πάρῃς καὶ κουμπάνια;

— Θὰ πάρω.

— Σὲ περιμένω στὸν Ἀϊ - Λιᾶ. Ἐκεῖ θὰ σμίξουμε.

— Καλά.

*
* *

Ὁ Κωστῆς, ὁ νεαρὸς φίλος μου, μοῦ εἶχε κάμῃ ἀληθὴ ὑποβολήν, ἂν ὅχι ὑπόμνησιν τοῦ ταξίματός μου. Δὲν ἐκρατούμην, κ' ἐκίνησα πάραντα. Τὸ φεγγάρι ἦτο ἐννέα ἢ δέκα ἡμερῶν. Ἐλογόριαζα μιᾶς ὥρας ἀνήφορον ἕως τὸν Ἅγιον Ἡλίαν, μιᾶς ὥρας συνάντησιν καὶ διατριβὴν μετὰ προχείρου δείπνου εἰς τὴν τοποθεσίαν αὐτήν, καὶ τριῶν τετάρτων περίπου κατήφορον ἕως τὴν Παναγίαν. Ἡ σελήνη θὰ μᾶς ἔφεγγεν ἀκριβῶς ἕως νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ τέρμα.

Ἐπῆρα τὸν ἀνήφορον, βαδίζων τὸν φράχτην-φράχτην ἐν μέσῳ ἀμπέλων καὶ ἐλαιῶνων, ἀνέβην εἰς τὸ Κωτρωνάκι, εἰς τοὺς «Σακαλάρους», ἔφθασα εἰς τοῦ Βαραντᾶ τὸ ρέμμα, ὅπου «ἐκρότιζεν» ὁ τόπος, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἐκροτιζόμην· δὲν εἶχα εἰς τὸν νοῦν μου στοιχειὰ καὶ φαντάσματα, ἀλλὰ προαπῆλανα τὸ «πεποικιλμένη». Διέσχισα πέρα-πέρα τὸ ρέμμα, ἐμβῆκα εἰς τὸν Μεγάλον Ἀνήφορον, στὸ Ἐροβίλι, καὶ τέλος, μὲ πολὺ ἄσθμα καὶ ἰδρώτα, ἔφθασα εἰς τὸν

Ἄϊ-Λιᾶ. Ἀντικρὺ εἰς τὸ πελώριον κτίριον, τὸ Κελλὶ τοῦ Παπᾶ-Ἱερεμίας, δύο ἢ τρία σκυλιὰ μ' ἐγαύγισαν, ἀλλ' ὅταν ἐπάτησα ἐπὶ τοῦ ὁροπεδίου, ὅπου εἶνε ὁ ναῖσκος τοῦ Προφήτου, παραδόξως ἐσιώπησαν, κ' ἐκρύβησαν εἰς δύο ἢ τρεῖς καλύβας, ὅπου ἐφαίνοντο ἀνάμεσα εἰς τοὺς κήπους.

Ψυχὴν δὲν εἶχα συναντήσῃ. Γλυκὸς ζέφυρος ἐφύσα εἰς τοὺς πελωρίους πλατάνους, τριγύρω εἰς τὴν Μεγάλην δίκρουνον βρύσιν, ὅπου ἐκελάριζε τὰ νερά της στ' αὐλάκια, τὸ ρέμμα ρέμμα, τὸν κατήφορον. Ἔκαμα τὸν σταυρόν μου, ἔξωθεν τοῦ παραθύρου, εἰς τὸ γλυκὺ φῶς τῶν κανδηλίων, ὅπου ἔφεγγον ἐμπρὸς εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Παναγίαν, καὶ τὸν Πρόδρομον, καὶ τὸν Προφήτην Ἠλίαν μὲ τὴν μάχαιραν καὶ μὲ τὴν μηλωτήν. Ἐψαλα « Ὁ ἑνσαρκος ἄγγελος ». Ἐκάθισα ἐπὶ τῆς πεζούλας. Ἀγνάντευα, εἰς τὸ μελαγχολικὸν φῶς τῆς σιλήνης, τὸ χωρίον μας κάτασπρον κτισμένον ἐπὶ δύο λόφων καὶ μεσαζούσης κοιλάδος, παραθαλάσσιον, καὶ τὸν λιμένα τὸν τρίκολπον μὲ τὰ τρυφερά κηπάκια, ὅπου φαίνονται ὡς νὰ « ἐγκαινίζονται » εἰς τὰ φωσφορίζοντα νερά.

Μετὰ τέταρτον ὥρας ἤκουσα κρότον καὶ βάδισμα ἀλόγου. Ἐσηκώθη. Ἦρχετο ὁ Κωσταντῆς.

- Ἐδῶ εἶσαι, μπάρμπ' Ἀλέξανδρε;
- Ἐδῶ. Μοναχὸς σου ἦρθες; ποῦ εἶναι ἡ παρέα σου;
- Μ' ἐγέλασε... Μὴν τὰ ρωτᾷς, μπάρμπ' Ἀλέξανδρε. Ὅσα τροπάρια ἤξερα... καὶ ξέρω πολλὰ ὀλίγα... ὅλα τὰ εἶπα στὸν δρόμο.
- Γιατί; Φοβήθηκες;
- Κρότιζε ὁ Τόπος. Ἐσένα δὲ σ' ἔμελε;
- Ὅχι τόσο. Ἀπ' τοῦ Βαραντᾶ ἦρθες;
- Ἀπ' τὸ Πετράλωνο. Ἐσύ, ἀπ' τοῦ Βαραντᾶ;
- Ναί.
- Δὲν ἐφοβήθηκες ἐκεῖ, στὸ ρέμμα;
- Δὲν ἔβαλα στὸ νοῦ μου... τίποτε.

*
* *

Ἐπέξενσεν. Ἐξεφόρτωσε τὸ ζεμπίλι μὲ τὰ τρόφιμα, καὶ τὴν φλάσκαν μὲ τὸ κρασί. Ἐβγαλε ἀπὸ τὸ ζεμπίλι ἓν κηρίον σπαρμασέτο, ἔτριψε πυρεῖον καὶ τὸ ἥναψεν. Ἐως νὰ καθίσωμεν πρὸς τὸ κατώφλιον τῆς μικρᾶς ἐκκλησίας, καὶ νὰ στρώσωμεν τὸ τραπέζι, ἠσθάνθημεν ὅτι ὁ Μπαλῆς, τὸ ἄλογον, ὅπου τὸ εἶχε ἀφήσει λυτὸν ὁ Κωσταντῆς, μᾶς ἔφυγε. Πρὶν κάμωμεν τὸν σταυρόν μας, ἐσηκώθηκεν ὁ Κωστῆς.

Ἄλλὰ τὸ ὑποζύγιον θὰ ἐπῆγεν ἐκεῖ, πρὸς ἀνατολάς, εἰς τὸ σύσκιον μέρος, ἀνάμεσα εἰς λόχμας καὶ φράχτας καὶ δὲν τὸ ἐβλέπαμεν. Ἀνάγκη νὰ τρέξῃ ὁ Κωστής, διὰ νὰ τὸ ἀνακαλύψῃ κάπου. Ἄλλὰ θὰ ἦτο μεγαλειτέρα εὐκολία εἰς νὰ κρατῇ τὸ κηρίον, καὶ ἄλλος νὰ ἔχῃ τὰς χεῖρας ἐλευθέρας, διὰ νὰ συλλάβῃ τὸ ζῶον, ἅμα θὰ τὸ εὔρισκε. Ὁ Κωσταντῆς ἦτο ὁ μόνος ἀρμόδιος πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο, ἐγὼ εἰς τι ἄλλο θὰ ἐχρησίμευα, εἰμὶ διὰ νὰ κρατῶ τὸ κηρί;

Δυστυχῶς εἶχα βγάλῃ τὸ ὑπόδημά μου τὸ ἀριστερόν, πρὶν καθίσωμεν εἰς τὸ δεῖπνον, ἐπειδὴ μὲ ἠνώχλει ὁ κάλος κατόπιν τῆς ὁδοιπορίας, κ' εὐρέθην μονοπέδιλος τὴν ὥραν ὅπου εἶχε γίνῃ ἄφαντον τὸ ζῶον. Καὶ ὅμως ἀνάγκη ἦτο νὰ συμμορφωθῶ. Ἐπῆγα μαζὺ μὲ τὸν Κωσταντῆν πολλὰ βήματα, πέραν τοῦ ἱεροῦ τῆς ἐκκλησίας, μὲ ἓν ὑπόδημα, χωλαίνων καὶ πατῶν ἐπὶ ἀκανθῶν. Εὐτυχῶς ὁ Μπαλῆς δὲν εἶχεν ὑπάγει μακρὰν, ἦτο διακριτικὸν ἄλογον. Εἶχεν ἀπομακρυνθῇ ἀπλῶς διὰ νὰ βοσκήσῃ, καὶ δὲν εἶχε βάλῃ κακὸν μὲ τὴν κεφαλὴν του.

Ὅταν ἐγυρίσαμεν πίσω, ἐγὼ κρατῶν τὸ κηρίον, ὁ Κωσταντῆς σύρων τὸν Μπαλῆν, τὸν ὁποῖον καὶ ἔδεσε προχείρως εἰς τὴν ρίζαν θάμνου ἀντικρὺ μας, ὁ Κωστής ἐξέχασε ποῦ εἶχε βάλῃ τὸ μαχαίρι, καθὼς τὸ εἶχε βγάλῃ ἀπὸ τὸ ζεμπίλι, διὰ νὰ κόψῃ ψωμί—καὶ ψωμί δὲν ἔκοψε, ἀλλ' ἐτρέξαμεν ἀποτόμως πρὸς ἀνέυρεσιν τοῦ Μπαλῆ. Ὁ Κωστής τὸ ἀνεζήτηι τώρα εἰς τὸ ζεμπίλι, ἀλλ' εἰς τὸ ζεμπίλι δὲν ἦτο, οὔτε ἐπήδησε μοναχόν του ὀπίσω, ἀφοῦ ἅπαξ τὸ εἶχε βγάλῃ ἐκεῖθεν. Ἐψάξαμεν πολλὴν ὥραν μὲ τὸ κηρί, τέλος τὸ ἠῦραμεν σιμὰ εἰς τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τοῦ ἐκκλησιδίου, παρὰ τὰς ἀνθοδόχας, ὅπου εὐωδιάζον ἐκεῖ, βασιλικὰ καὶ ρεσμαρὴ καὶ δενδρολίβανα. Ἐφάγομεν τὸ λιτὸν δεῖπνόν μας, ἐπίομεν, ἐδευτερώσαμεν, κ' ἐτριώσαμεν μὲ τὴν φλάσκαν.

— Ὅλα καλὰ, μπάρμπ' Ἀλέξανδρε' μὰ ἔλα ποῦ ξέχασα νὰ στείλω χαμπάρι στὸ σπίτι σας...

— Ἀλήθεια ;... Ἐπόμενον ἦτο. Δὲν πειράζει, Κωσταντῆ.

Τὴν ἐπαύριον ἔμαθα ὅτι ἡ ἀδελφή μου ἡ νεωτέρα ἐπῆγε μεσάνυχτα, μαζὺ μὲ τὸν ἀνεσιόν μου, μ' ἓνα φανάρι, κ' ἐξύπνησε τὴν νεαρὰν γυναικα τοῦ Κωσταντῆ, ὅπου ἦτο ἐγκνός εἰς τὸν μῆνά της, διὰ νὰ πληροφορηθῇ. Τέλος ἔμαθαν ὅτι εἶχα ὑπάγει στὸ πανηγύρι, καὶ ἡσύχασαν.

— Σήκω τώρα νὰ πηγαίνουμε. Θὰ εἶνε παραπάνω ἀπὸ δέκα ἡ ὥρα... Τὸ φεγγάρι ὅσον πάει καὶ γέρνει ἐκεῖ κάτω, καὶ θὰ τὰ βροῦμε σκοῦρα τὸν κατήφορον, ἀνάμεσα στὰ ρέμματα καὶ στὸν ἐλαιῶνα.

— Πᾶμε, μπάρμπ' Ἀλέξανδρε.

— Ἐσηκώθη, κ' ἐφόρτωσε τὰ πράγματα εἰς τὸ ζῶον. Ἄλλὰ τὴν τε-

λευταίαν στιγμήν ἀνεζήτει τὸ ψάθινο καπέλλο του, καὶ δὲν ἐνθυμεῖτο ποῦ τὸ εἶχε πετάξει. Τέλος τὸ ἤϋραμεν, τῇ βοηθείᾳ τοῦ κηρίου (ἢ τοῦ Κυρίου).

Ἐγὼ εἶχα φορέσει τὸ ὑπόδημά μου. Ἐσβύσαμεν τὸ κηρί, καὶ τὸ ἔβαλα ἐγὼ στὴν τσέπη μου. Ἀνέβημεν τὸν μικρὸν ἀνηφορίσκον ἕως τὸν ζυγὸν τῶν δύο βουνῶν, μεταξὺ τῶν δύο ὑψωμάτων τοῦ Ἀγ. Ἀθανασίου καὶ τοῦ Ἀγ. Κωνσταντίνου. Ἐκεῖ ἐκατηφορίσαμεν, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν Κεχριάν.

Τὸ φεγγάρι, ἡμῖς καὶ κᾶτι, ἔγερνε πρὸς τὸν Ἀραδιᾶν τὸν δρυμῶνα, κ' ἐχαμήλωνεν, ἐχαμήλωνεν. Ἀντικρὺ εἰς τὸ Πήλιον ἔμελλε νὰ κρυφθῇ μετὰ μίαν ὥραν τὸ πολὺ, ἀλλὰ πρὶν νὰ κρυφθῇ, θὰ ἔχανε σχεδὸν τὸ φέγγος του, ὅσον θὰ ἐκοντοζύγωνεν εἰς τὸ μέγα βουνόν. Αἱ δρυές τοῦ Ἀραδιᾶ ἐφαίνοντο ὥς νὰ ἔρριπτον τὴν σκιάν των πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ τὸ φεγγάρι ἐθόλωνεν, ἐθόλωνε.

Ἐγὼ εἶχα τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ Κωστής θὰ ἤξευρε καλλίτερον ἀπὸ ἐμὲ τὸν δρόμον, ὥς νέος, καὶ κατοικῶν διαρκῶς εἰς τὸν τόπον. Ἐκεῖνος ἐφρόνει ὅτι ἐγὼ θὰ ἐνθυμούμην καλλίτερα τὰ κατατόπια, ὥς παλαιός, καὶ ἀγαπῶν τὰ ἐξωκλήσια. Ἄλλ' εἶχα δέκα χρόνια νὰ ὑπάγω στὴν Κεχριάν, ὁ δὲ Κωστής, ἂν καὶ βαθυκτῆμιον, δὲν εἶχεν ἐλαιῶνα πρὸς αὐτὸ τὸ μέρος, καὶ δὲν ἐσύχναζεν. Οἱ δρομίσκοι τῆς ἐξοχῆς εἶνε σκολιοὶ καὶ ἄτακτοι. Ἄλλος καταπατεῖ τοῦ γείτονος τὸ κτῆμα, ἢ τὸ δημοτικόν, ἢ τὸ μοναστηριακόν, καὶ ὠθεῖ τὸν δρόμον πάρα ἔξω, ἄλλος ἀνοίγει μονοπάτι ὅπου φθάσῃ, μέσα εἰς τοὺς ἀγρούς, καὶ συντομεύει τὸν δρόμον, ἄλλος κτίζει καλύβην, στρώνει ἄλωνα, καὶ κατασκευάζει φράκτιν πρὸς τὸ συμφέρον του. Καὶ τὸ φεγγάρι ἐχαμήλωνε. Τέλος ἐχάσαμεν ὥς εἰκός, τὸν δρόμον. Ἐβγαλα τὸ σπαρματσέτον, καὶ τὸ ἦναψα. Ἐτρεπόμεθα δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἐγυρίζαμεν ἀποδῶ κι' ἀποκεῖ, ἐκεῖνος καβάλλα, ἐγὼ πεζός. (Ὁ Κωστής μοῦ ἐπρότεινε φιλοφρόνως νὰ κατέλθῃ καὶ νὰ ἱππεύσω, ἀλλ' ἐγὼ δὲν συνενθίζω ποτὲ τὸ τοιοῦτον εἰς τὴν μικρὰν νῆσόν μου).

Τέλος ὁ Κωσταντῆς κατῆλθεν ἐξ ὕψους τοῦ ὑποζυγίου του, μοῦ ἐπῆρε τὸ κηρί, κ' ἐκκύταξε νὰ εὔρῃ τὸν δρόμον. Ὑστερα εἶπεν ὅτι τὸν ἤϋρε, ἔσβυσε τὸ κηρί, τὸ ἔβαλεν δὲν ἤξεύρω ποῦ, καὶ ἱππευσε πάλιν.

Καὶ πάλιν ἀπεπλανήθημεν. Ἐκοντεύαμεν ὥς τόσον νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν Παναγίαν. Μᾶς ἐφαίνετο ὅτι ἐβλέπαμεν κᾶτι ν' ἀσπρίξῃ κάτω ἔχει, εἰς τὸ βάθος τῆς κοιλάδος, κᾶτι ὥς κίτριον, ὥς ἐκκλησίαν, ὥς μοναστηράκι μίαν ἀκτίνα ὥσάν ἀπὸ πῦρ κατακλεισμοῦ ἀνθρώπων ἀγρυπνοῦντων ἀλλὰ τὸν δρόμον δὲν τὸν εὗρίσκαμεν πῶς νὰ κατέλθωμεν ἐκεῖ. Ἡσθάνθημεν ὅτι ἐπέσαμεν δέκα πῆχεις κάτω ἀπὸ τὸ

ἐπίπεδον ὅπου ἦτο τὸ μικρὸν παλαιὸν μονύδριον. Ἐφθάσαμεν εἰς ἄβατον. Οὔτε ἐμπρὸς οὔτε πίσω. Ὁ Κωσταντῆς ἐπέzeugσε καὶ πάλιν ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ παμμαρίου, καὶ μοῦ ἐζήτει τὸ κηρίον, διὰ ν' ἀνάψῃ νὰ βρῇ τὸν δρόμον. Ἀλλ' ἐγὼ ἐνθυμούμην ὅτι δὲν μοῦ εἶχε δώσει τὸ κηρίον. Τέλος ἔψαξεν εἰς τὸν κόρφον του, εἰς τῆς τσέπες του, εἰς τὸ ζεμπίλι, καὶ τὸ ἤυρε δὲν εἰςέυρω ποῦ. Ἐτριψεν ἐν πυρεῖον, δύο, τρία, πέντε, ἀλλὰ τοιοῦτον ἀεράκι, ἀπόγειον, ἐξήρχετο ἀπὸ τὸ βουνόν, ὥστε τὰ σπύρτα ἔσβυναν πρὶν ν' ἀνάψουν. Τέλος κατώρθωσε ν' ἀνάψῃ τὸ κηρί, ἀλλὰ μετὰ μίαν στιγμὴν τὸ ἔσβυσε τὸ ἀεράκι.

Τέλος ὁ Παπᾶς — τοιοῦτον παρατσούκλι ἔφερεν εἰς κηπουρός, ὅστις ἦτο εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, δὲν εἰςέυρω διατὶ ὁ αὐτὸς ἐκαλεῖτο καὶ Σκαρλάτος, ἀλλὰ τὸ καθαυτὸ ὄνομά του δὲν κατώρθωσα νὰ τὸ μάθω — μᾶς ἠσθάνθη ὅτι εὕρισκόμεθα πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ ἦλθεν εἰς βοήθειάν μας προτοῦ νὰ φωνάξωμεν — διότι ἐντρεπόμεθα νὰ φωνάξωμεν. Ἦλθε καὶ μᾶς ἀνέβασε πρὸς τὰ ἐπάνω, καὶ μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὴν Παναγίαν τὴν Κεχριάν.

*
* *

Ὁ Γούμενος, νεαρὸς ρασοφόρος τὸν ὁποῖον εἶχε στείλῃ ὁ νεοχειροτόνητος Ἐπίσκοπος, εἶχε κοιμηθῇ, ἀφοῦ εἶχε κάμῃ ἐσπερινόν, διαρκέσαντα ἕως τὴν δεκάτην ὥραν. Ἦτο παρὰ μικρὸν μεσάνυχτα, ὅταν ἐφθάσαμεν. Ὁ Γούμενος δὲν ἐγνώριζε τὰ παλαιὰ ἔθιμά μας, καὶ δὲν τὰ ἠσπάζετο. Τὰ κελλῖα κατερειπωμένα, ἐν μόνον εἶχεν ἀνακαινισθῇ ἐσχάτως, δαπάνη ἐνὸς κοσμικοῦ χριστιανοῦ. Ὁ ὀλίγος κόσμος, ὅστις εἶχεν ὁδοιπορήσῃ πρὸς τὰ ἐκεῖ διὰ νὰ ἐορτάσῃ τὰ Ἐννημέρα τῆς Παναγίας — τριάντα περίπου εὐβλαβεῖς οἰκοκυράδες, καὶ ἄνδρες δέκα ἢ δεκαπέντε καὶ ἄλλα τόσα παιδιὰ εἶχαν ὑπάγῃ διὰ ν' ἀγρυπνήσουν — ἄλλως, ποῖος θὰ ἐκόμιζε ροῦχα διὰ νὰ κοιμηθῇ; Καὶ ποῖος θὰ ἐπῆγαινε διὰ νὰ κοιμηθῇ ἐν ὑπαίθρῳ; Ὁ Γούμενος εἶχε κοιμηθῇ σὲ κελλί.

Ὁ Γιώργης τὸ Μπονακάκι, ψάλτης, ὅστις εἶχεν ὑπάγει ἀφ' ἐσπέρας, μ' ἐπληροφόρησεν ὅτι ὁ πάτερ Γεράσιμος εἶχεν ὑποσχεθῇ νὰ σηκωθῇ μετὰ μίαν ὥραν καὶ ν' ἀρχίσῃ τὸν ὄρθρον. Καλά. Σημείωσις ὅτι τὸ παλαιὸν μονύδριον τῆς Κεχριάς ἦτο προσκολλημένον ὡς Μετόχι εἰς τὸ πάλαι ποτὲ σεβάσμιον κοινόβιον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, κ' ἐκεῖθεν εἶχεν ἔλθῃ διὰ νὰ τελειώσῃ τὴν πανήγυριν ὁ παπα-Γεράσιμος.

Φωτιὰ ἦτον ἀναμμένη εἰς τὸ προαίλιον. Γυναῖκες καὶ παιδιὰ ἐθερμαίνοντο εἰς τὸ πῦρ. Ἐκαμνε ψύχραν.

— Πέτε μας καμμιὰν ἱστορία γιὰ κανένα στοιχειό, χριστιανοί,

εἶπα ἐγώ, κ' ἐκάθησα πλησίον εἰς τὸ πῦρ. Ἐδῶ στὸ ρέμμα, τὸν κατήφορο, πόσα στοιχειὰ ἔβλεπα, τὸν παλαιὸν καιρὸν. Ποῦ ἔκεινα τὰ χρόνια!

Ἀρχισε τὸ Μαριῶ τοῦ Μουσκαδοῦ, κ' ἡ γρηὰ Ἀγάλλαινα, κ' ἡ παπαδιά τοῦ Μπονάκη ἡ χήρα, ἡ μήτηρ τοῦ ἱεροψάλτη, νὰ μᾶς διηγῶνται διὰ στοιχειά. Ἀλλὰ διεφώνησεν ὁ κὺρ Μενέλαγος, ὅστις δὲν λείπει ἀπ' ὅλα τὰ πανηγύρια, κ' ὁ Στέργιος τῆς Καλαματίνας, λέγοντες ὅτι αὐτοὶ δὲν πιστεύουν τὰ στοιχειά.

Παντοῦ παρουσιάζονται Ρωμηοὶ διὰ συζήτησιν περὶ τοῦ ἄν ὑπάρχουν στοιχειά. Ἐγὼ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, ἂν εἶχα ἐξουσίαν, θὰ ἔθετα φρύμωτρον.

Ἐγεῖνε δύο ἡ ὥρα, κ' ὁ Γούμενος ἐκοιμᾶτο, κ' ὁ κόσμος ἐκρούωνε. Ὁ Γιώργης τὸ Μπονακόπουλο μοῦ προσεφέρνηθη νὰ ὑπάγῃ νὰ ξυπνήσῃ τὸν Ἡγούμενον.

— Ὅχι, μὴν τὸν ξυπνᾷς. Δὲν ἔχωμε θάρρος στὸν ἀνθρωπον. Πᾶμε μέσα, κ' ἐγὼ θ' ἀρχίσω τὸν Πολυέλεον, διὰ νὰ πάρω τὴν μπόρα..... δηλαδή, διὰ ν' ἀναλάβω τὴν εὐθύνην. Καὶ σύ, ἄνοιξε τὸ βιβλίον σου τὸ μουσικό, καὶ κελάδει το. Ἐγὼ θ' ἀρχίσω τὸ «Δοῦλοι Κύριον». Κατόπιν ἐσὺ ἀρχινᾷς τὸ «Λόγον ἀγαθόν».. Ἐγὼ δὲν ἦρθα διὰ τὸν Πολυέλεον· ἦρθα διὰ τὸ Πεποικιλμένῃ.

*
* *

Εἰσῆλθομεν εἰς τὸν σεπτὸν ναῖσκον—Βυζαντινόν, μὲ χιβάδας, καὶ με τοιχογραφίας, καὶ ἀρχίσαμεν τὸν Πολυέλεον. Ὁ κόσμος ἔτρεξε κατόπιν μας, ἀναψαν πολλὰ κηρία αἱ γυναῖκες, κ' ἠϋράμεν θάλλπος καὶ παραμυθίαν.

Μετὰ εἴκοσιν λεπτά ὁ Ἡγούμενος ἐπαρουσιάσθη. Εἴτε ἡ ψαλμωδία μας τὸν ἐξύπνησεν, ἢ ἠθέλησε νὰ ἐξυπνήσῃ. Ἐπλησίασα πρὸς τὴν πύλην τοῦ ἱεροῦ τὴν βορείαν καὶ τοῦ ἐξηγήθην.

— Πάτερ, διὰ νὰ μαζωχθῇ ὁ κόσμος, καὶ νὰ ζεσταθῇ, ἐκρίναμεν καλὸν ν' ἀρχίσωμεν τὸν Πολυέλεον, χωρὶς νὰ σᾶς βιάσωμεν εἰς τίποτε.

Πιστεύω ὅτι δὲν ἠνωχλήθητε.

— Καλά, καλά.

Τέλος, ἠξιώθην νὰ ψάλω τὸ «Πεποικιλμένῃ», καὶ τοῦτο ἀρκεῖ. Ὅταν ἐξήλθομεν ἀπὸ τὴν λειτουργίαν, περὶ τὸ λυκαυγές, ὁ Ἡγούμενος μειδιῶν, μᾶς προσέφερεν ἐπὶ τῆς πεζούλας ἕξω τοῦ ναοῦ, ὅπου ἐκαθίσταμεν, ροδάκινα καὶ ρακί, εὐλογίαν τοῦ Μοναστηρίου. Εἶχα ἀποποιηθῇ νὰ πῶ καφέν, ὅταν μοῦ ἐπρόσφεραν αἱ γυναῖκες αἱ πανηγυρίστριαι, ἀλλ' ὅταν ὁ Ἡγούμενος ἔστειλε τὸν πάτερ Παφιώτιον,

πρόφην ὑπενωματάρχην, ὅστις εἶχε καλογηρέψει εἰς τὸ κελλί, καὶ μοῦ ἔφερε μεγάλην κούπαν καφέ, μοναστηριακὸν θαυμασίον, δὲν ἡδυνή-
θην ν' ἀρνηθῶ.

Ὑστερον ἔμαθα ὅτι, τὴν ὥραν ποῦ εἶχε κατεβῇ «μαχμουρλῆς» ὁ
Γούμενος ἀπὸ τὸ κελλίον, μία τῶν γυναικῶν, ἡ ρηθεῖσα Μαριῶ τοῦ
Μουσαδοῦ, τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε.

— Γέροντα, νὰ μοῦ κάμης μιὰ παράκλησι, σὰν ἀπολύση ἡ λει-
τουργία.

— Δὲν λὲς αὐτουνοῦ ποῦ εἶνε μέσα νὰ σοῦ τὴν κάμη; ἀπήντησεν ὁ
Γούμενος.

Ἐννοοῦσεν ἐμέ.

Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΡΟΔΟΥ

Ο ΠΡΟΣΦΥΡΗΣ ¹

Κάτω 'ς τὰ Γεροσόλυμα κι' εἰς τοῦ Χριστοῦ τὸν τάφο
μιὰ γρήτσα 'γέννησεν παιδὶ κι' ἐβγάλαν το Προσφύρη.

Ἀπὸ 'σπερῆς ² 'γεννήθηκεν κι' ὁλονυχτῆς γυρίζει,
καὶ μέσα τῆς βαθειαῖς ἀυγαῖς ψωμὶ ζητᾷ νὰ φάη.

Ἐδῶκαν το 'μισὸ ψωμὶ κι' ἐκοποκύλισεν ³ το.

Ἐφτὰ φορνιαῖς ψωμιὰ 'φαι καὶ δέκα μάντραις γάλα,
ἀλάφιν κι' ἀλαφόπουλον καὶ τ' ἀλαφιοῦ τὴ μάνα,
γουροῦνι δυὸ 'μισυ χρονῶ φελιά ⁴ μέσ' τὸ τηγάνι,

ἐφτὰ πρασιαῖς 'πὸ σέλινον, 'πὸ σεῦκλον, 'πὸ ρεπάνι,

Κι' ἀκόμα δὲν ἐχόρτασεν, τὸ μάεραν ⁵ τὰ λέει,

κι' ὁ μάερας 'φοβήθηκεν, τὸ βασιληᾶν τὰ λέει:

«Ἀφέντ' ἀφέντη βασιληᾶ, κι' ἀφέντ' ἀφέντη ρήγα!

Κάτω 'ς τὰ Γεροσόλυμα κι' εἰς τοῦ Χριστοῦ τὸν τάφο
μιὰ γρήτσα 'γέννησεν παιδὶ κι' ἐβγάλαν το Προσφύρη.

¹ Προσφύρης=Πορφύριος ὡς προσφύρα=πορφύρα.

² ἀπὸ σπερῆς=ἀφ' ἐσπέρας.

³ ἐκοποκύλισεν=ἀπέρριψε μετὰ περιφρονήσεως.

⁴ φελιά=τεμάχια.

⁵ μάερα=μάγειρος.